

ВЫКАРЫСТАННЕ ТВОРЧЫХ ЗДОЛЬНАСЦЕЙ САЦЫЯЛЬНАГА ПЕДАГОГА Ў ПРАЦЭСЕ ВЫКЛАДАННЯ РАЗДЗЕЛА "РЭЖЫСУРА НУМАРА"

1. У.І.Няміровіч-Данчанка гаварыў, што сучасны мастак павінен быць сацыяльна-адказаным чалавекам. Пад гэтым ён разумеў шэраг навываў зносін з людзьмі, этычных патрабаванняў да сабе і да людзей, законаў маралі, рэальных норм паводзін, шэраг спецыяльных абавязкаў і стымуляў чалавека, які разумее, у якую эпоху ён жыве, куды ён хоча накіраваць сілу свайго мастацтва, свайго таленту.

Узяўшы на такі ўзровень вельмі цяжка. Патрэбна мець свой погляд на ўсё, што адбываецца. А.Д.Папоў пісаў: "...сапраўдная творчасць "Я" - гэта заўсёды і найперш за ўсё гарачае пачуццё, натхнёнасць, самастойны погляд на жыццё". Вось гэты "самастойны погляд на жыццё" і павінен фарміравацца ў студэнтаў у працэсе авалодання навыкамі рэжысёра нумара. Перш чым увасобіць на сцэнічнай пляцоўцы кавалак чалавечага жыцця, трэба чалавека разумець, зірнуць на яго і з боку, і з сэрэдзіны, разабрацца ў матывах яго паводзін, пранікнуць у яго настрой, навучыцца суперажываць, спачуваць.

2. Акрамя гэтай, і наш погляд, галоўнай якасці рэжысёра і педагога, студэнты ў працэсе заняткаў авалодваюць цэлым шэрагам прыёмаў і метадаў рэжысуры ў рабоце з малымі формамі драматургіі, г.зн. нумарамі, як часткі мастацкай праграмы. Калі студэнты ствараюць глядзельныя нумары: песні, байкі, вершы, інсцэніроўкі, жарты, то яны найбольш поўна авалодваюць метадамі дэатралізацыі, вучацца разважаць вобразамі, знаёмяцца з прыёмамі-сімваламі, метафарай, алгарыяй. Інсцэніруючы літаратурны матэрыял (напрыклад, апавяданне, гумарэску), вучацца паважаць аўтара і беражліва адносіцца да яго задумы, г.зн. працаваць у "сааўтарстве", умесць правесці літаратуры матэрыял на сцэну.

3. Нумар характарызуе багатае выразных сродкаў, і таму ёсць магчымасць найбольш поўна пазнаёміць студэнтаў са многімі жанрамі мастацтва: моўным, музычным, пластычным, арыгінальным, змешаным і іншымі. Палітра

жанраў маленькага нумара, які мае сваю завершаную структуру, дапамагае набыць навык дэкладнага адчування жанру і ўваходжання ў яго. Працуючы з гумарыстычным і сатырычным матэрыялам, ствараючы скетчы, інтэрмедый, клаунаду, студэнты знаёмяцца як з багаццем літаратурнага матэрыялу, так і з разнастайнасцю спосабаў і прыёмаў яго падачы. У рабоце над пастаноўкай дапамагае зразумець ролю мотыўнага рэжысуры, а таксама развіваецца інтэлект, выпрацоўваецца асацыятыўнае мысленне. Выкарыстанне такіх прыёмаў, як сімволіка, метафара, алгарыя, адкрывае студэнтам цэлы свет сцэнічных вобразаў, выходзіць густ, дапамагае зразумець ролю кантрастнасці выразных сродкаў, якія маюцца ў рэжысуры ад лубка і скетча, ад імправізацыйна-скамарохавага гульні да зладжаннага пластычнага эпіода, ад Пятрушкі да тэатра масак, жартавання над думкамі, якія страшлі надзеінасць. Усё гэта стварае ў студэнтаў імунітэт супраць штампай.

4. І як творчую справядлачу, вынік работы на індывідуальных і самастойных занятках студэнты прадстаўляюць на іспыты нумар, які задуманы і увасоблены ў сцэне, дзе кожны ўдзельнічае і ў сваёй рабоце, і ў рабоце сакурснікаў. Узбагачаючы сацыяльнага педагога прыёмамі і метадамі рэжысуры малых форм, мы ратуем яго ад сумных і шэрых рамесніцкіх праграм.

Шаўцоў А.П.,
выкладчык

АНАЛІТЫЧНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА АЙЧЫННАЙ СІСТЭМЫ ПАДРЫХОЎКІ КАДРАЎ У ВНУ НА СУЧАСНЫМ ЭТАПЕ

1. На сучасным этапе развіцця беларускага грамадства праблема рэфармавання сістэмы вышэйшай адукацыі і падрыхтоўкі новых кадраў набыла велізарнае і надзеінае значэнне. Сёння для ўсіх відавочна, што існуючая сістэма не задавальняе патрэб грамадства ў прафесійна падрыхтаваных спецыялістах, і таму паўстае пытанне аб пошуку шляхоў яе рэфармавання і новых падыходах да распрацоўкі сістэмы падрыхтоўкі кадраў у ВНУ.

2. Для вызначэння шляхоў рэфармавання ВНУ найперш трэба прааналізаваць цяперашні